

Tips Algoritme Effect Beoordeling

Respect voor autonomie, controle / zeggenschap:

- ✓ In sommige gevallen is het logisch om een algoritme zelf te laten beslissen door middel van data en een stappenplan. In andere gevallen is het logischer dat het algoritme adviseert en een mens de keuze maakt (mate van menselijke tussenkomst).
- ✓ Bouw in dat wanneer de uitkomsten natuurlijke personen kunnen raken (direct of indirect), dat zij ergens terecht kunnen met hun vragen, klachten of verzoeken (bied hen een loket en een luisterend oor).

Preventie van schade, mens centraal, risicogestuurd:

- ✓ Wees bewust van mogelijke bias (vooringenomenheid) die voor kan komen in data.
- ✓ Doe risico-inventariseringen en probeer de kans op schade voor mensen met passende maatregelen te verkleinen – wanneer dit niet mogelijk is: blaas het project af.

Rechtvaardig, rechtmatig, behoorlijk en transparant:

- ✓ Zorg ervoor dat de mensen die getroffen worden door de uitkomsten van het algoritme weten wat het algoritme doet.
- ✓ Een algoritme moet uit te leggen zijn. Het moet duidelijk zijn welke aannames en beweegredenen hebben geleid tot de inzet van het algoritme. Leg op een begrijpelijke en toegankelijke manier uit op welke basis het algoritme beslist.
- ✓ Betrek de doelgroep of stel een ethische commissie in. Input van de te treffen groep mensen zorgt voor een beter begrip van de (positieve of negatieve) effecten.

Verantwoording, accountability:

- ✓ Verantwoording is onder andere te realiseren door controle. Dat kan door periodiek te auditen of het algoritme nog naar wens werkt, en bovendien of het nog op de juiste manier wordt ingezet.

Datakwaliteit en doelbinding:

- ✓ Zorg ervoor dat je de beperkingen van je dataset kent. Meet je wat je denkt dat je meet? Maakt het algoritme beslissingen op basis van data die voor dit doel verzameld is, of is de dataset omgezet? Wees bewust van de implicaties daarvan.